

Agerdyrkningssberetning.

(Fra Marts Maaned).

Med Undtagelse af en fortvarig Frost i Begyndelsen af November holdt Veiret sig mildt i November og December indtil henimod Juul. Da indtraadte en stadig Kulde og paa de sidste Dage af Året var Frosten endog stærk. Gjennem den første Halvdeel af Januar vedvarede Frosten stadig, og var temmelig streng, derefter indtraadte Tøveir, som dog alle rede inden Maanedens Ende igjen var afløst af Frost, der vedvarede til midt i Februar, da Veiret blev noget mildere, om det end frøs om Natten; ogsaa gjennem Martsmaaned var Kulden vedbleven, ledsgaget af Sne og Hagl, og om end Veiret var noget mildere om Dagen vedblev dog Nattesfosten og ofte frøs det ogsaa om Dagen i Skygge. Streng har Frosten kun været enkelte Dage, navnlig i Slutningen af December og Begyndelsen af Januar; Sneemængden har været temmelig ringe, saa at Skædeføret ikke har kunnet komme i Gang, og Nedslaget har i det Hele ikke været stort undtagen i Marts. Hestige Storme have været hyppige i Efteraaret og Vinteren og foraarsaget megen Skade baade paa Huse, Stakke og Skove, og næsten hele Landet har lidt deraf, om ikke just paa samme Tid, da de have hersket med forskellig Bold som hed.

Trods den sildige Høst ere Efteraarsarbeiderne meget godt fremmede. I det milde og tørre Efteraar funde Ploven

vedblive at arbeide til fort før Juul, og man sik derfor al den Jord vinterlagt, som var bestemt dertil, og havde Leilighed til at give Jorden en Rensning, som var saameget mere nødvendig, da den kolde og fugtige Sommer begunstigede Øvikgræssets Udbredelse. Mange Steder har man pløjet to Gange til Byg, saaledes at Foraarsarbeiderne ere godt forberedte. Ogsaa Vinteren har understøttet Arbeidets Fremme, da det gode Føre tillod Gjødning af kjørsel, Mergling og Skovning.

Vintersædens Udvikling fremmedes godt i Efteraaret, og man havde endog Grund til at frygte, at den tidsrigsaaede Rug, der havde udviklet sig stærkt, kunde raae, hvis et stærkt Sneelag kom til at dække den. Den hyppige Varfrost, den afvejlende, men kortvarige Tø, hvorved Vandet blev staaende paa Overfladen uden at kunne trænge ned i den frosne Jord, Nattefrosten og Dagsmildningen og endelig de sterke Storme have imidlertid trukket Sæden, saa at der nu ingen Frygt er for at den skal blive for stærk, men derimod har man Grund til at frygte, at den mindre kraftige Sæd er sat for langt tilbage. Dette gjælder om den sildigsaaede Rug, men især om de fremmede Hvedesorter, der i den sidste Tid ere indførte, og navnlig de lyse Aflarter, som der ikke saa Steder er tænkt paa at pløie om. Det er imidlertid for tidligt endnu at dømme derom. Hvede kan, som bekjendt, under gunstige Veirforhold i Foraaret brede sig overordentligt, og det er i Almindelighed vistnok meest Bladene, der ere visnede ved Varfrosten og afspidslede af de sterke Storme. Kolbehveden, som i sidste Efteraar er saet i stor Mængde i flere Egne af Landet, har vistnok for Tiden et langt mindre lovende Udbeseende end Manchesterhveden, dog nærer man de Steder, hvor den har været dyrket i længere Tid, endnu et godt Haab. Paa de draineede Jorder har Vintersæden overalt overstaaet Vinteren bedre end paa de udrainede.

Sundhedstilstanden blandt Øræget er overalt tilfredsstillende, og Kastningerne have i Almindelighed været mindre hyppige end i de foregaaende Aar, om end enkelte

Gaarde have lidt ikke ubetydeligt deraf. Ogsaa Faarene have holdt sig sundere i Vinter end man efter den foregaaende vaade Sommer havde turdet haabe. Hestene have derimod paa endeel Steder lidt af Krop, Øværke og Lungeshge, dog har det ikke medført megen Dødelighed.

Foderstanden er upaaflagelig og vistnok i Almindelighed bedre end sædvanligt. Foderet har viist sig sundt, men ikke dræit og nærende; men da man næsten overalt har avlet tilstrekkeligt og mange Steder endog rigeligt, er man i stand til at kunne hyde Øvæget det i større Mængde. Høst er paa mange Steder saa velhjerget, at det væsentlig har hjulpet til at holde Øvæget i Huld. At Halmen imidlertid er mindre nærende end ifjor viser sig ved, at man for at holde Øvæget i samme Huld har været nødt til at give større Tilstud af Kraftfoder. Dertil har der imidlertid paa Grund af de lave Kornpriser været stor Opsordring, da Smørpriserne i Vinter have været gode, og der er derfor ogsaa opfodret langt mere Kjærne til Kørerne end sædvanligt, ogsaa paa Steder, hvor det tidligere ikke har været forsøgt; det er at haabe, at de Erfaringer, man derved har gjort, vil opfordre til at blive ved dermed for Fremtiden til stort Gavn baade for Øvæget og for Marken. Som Aarsag til, at Foderstanden i Begyndelsen af Vinteren var mindre god og siden har været lidt vanskelig at holde uden betydeligt Tilstud af Kraftfoder anføres den mindre gode Græsning i Efteraaret og den Kulde Øvæget leed i den sidste Tid det varude. Fra to meget forskjellige Steder i Landet, nemlig Hedeegnen i Jylland og det sydlige Falster, anbefales det meget indtrængende, at tage Øvæget, navnlig Melkekørne, tidligt ind om Efteraaret; man vil derved lige frem spare Foder, da det, som bekjendt, er meget lettere at vedligeholde Øvæg i en jevn Foderstand, end at bringe det op, naar det først er sat tilbage. „En Uge forlænge ude om Efteraaret“ — siges i en Beretning fra Falster — „kan man let komme til at bøde dyrt for baade ved Melketabet, som finder Sted strax, og ved den forøgede Fodring, som kræves senere,

og det er noget, som kan mærkes paa Årerne i lang Tid; de beholde det laadne Haarlag, og see matte ud, selv om de forørigt ere i god Stand." De eneste Dele af Landet, hvor man ikke er uden Frygt for, at Foderet kan gaae med, er i det vestlige Jylland, hvor man paa Grund af de lavere Kreaturpriser i Efteraaret har holdt en større Besætning end sædvanligt og hvor denne fortrinsviis bestaaer af Ungstude, som man ikke er vant til at give Årerne, og i hvert Tilfælde frygter man for ikke at faae denne betalt med bedre Priser til Foraaret. Ogsaa i Marskene er Øvægets Foderstand slet, man stoler der saa ubetinget paa Virkningen af den fede Sommergræsning, at der ikke anvendes Kraftfoder paa Goldqvæget om Vinteren, og Følgen deraf mærkes naturligiis stærkest i saadan År som det nærværende, hvor Halmen er simpel høstet.

Fodermangel er kun at befrygte i de Egne, der have lidt af den fjendtlige Invasion, men destoverre er den ogsaa der tilstede i en saadan Grad, at man mange Steder har været nødt til at skille sig ved en stor Deel Øvæg til Spotpriis, og dog neppe tør haabe at faae det Tilbageblevne gjen-nemfodret. Ogsaa paa Als har den stærke Indqvartering gjort, at Fodertrang neppe vil udeblive, hvis Foraaret ikke tillader, at Øvæget tidligt kan komme paa Græs.

Før Rødfrugterne var Beiret i forrige Sommer ikke heldigt. Dog har Udbyttet været ret tilfredsstillende, 2—300 Tdr. pr. Td. Land, hvor de have været godt behandlede. Frosten i November gjorde, at de enkelte Steder frøs inden de blev tilbækkede, der ere de naturligiis raadnede i Løbet af Vinteren, men ellers have de holdt sig godt. Kartoflerne have i Almindelighed holdt sig mindre godt og en stor Deel ere for-dærvede. Dog mangle hverken Spise- eller Læggefkartofler, og Prisen er lavere end sædvanligt, som viser, at Udbyttet i forrige År har været meget større end i de nærmest foregaaende.

Angaaende Kornudbyttet kunne vi henvise til de Op-givelsser, der nedenfor ere meddeleste fra de forskjellige Egne af

Landet, og det vil deraf sees, at det i det Hele maa kaldes tilfredsstillende, og enkelte Steder vel endog riigt, saa at Afgrøden fra forrige Aar vel for hele Landets Bedkommende kan ansees som en god Middelhøst, og paa velgjødede og velaagravede Jorder, der kunde vinde Seir over Sommerens Kulde og Fugtighed, maa Høsten af alle Sædarter endog kaldes riig. Hveden har været mindst tilfredsstillende; det har ved Tærskningen viist sig, at den mange Steder havde lidt mere af Rust, end man ventede, og den har givet meget Smækorn; man vil ogsaa see, at Opgivelsen af Holdene mange Steder er temmelig lav; Rugen har derimod overalt i de bedre Egne, hvor den var tidlig saaet i velbehandlet Jord, givet en særdeles god Afgrøde, og kun den sildigsaaede Rug har været simpel. Bygget har været meget forskjelligt, men dog vel i det Hele naaet en Middelafgrøde, og Havren der-over. Bælgfrugter have givet særdeles godt, men have, som vi i den sidste Beretning meddealte, lidt mere af Høstveiret end de andre Sædarter, og ere derfor mange Steder kun af simpel Beskaffenhed. Havde Priserne kun været høiere og Forholdene fredelige, vilde det forrige Aars Afgrøde ikke have givet Landmanden grundet Anledning til Klage trods den kolde Sommer og den meget besværlige Høst.

Den store Indkalbelse af Mandskab, som Krigen gjør nødvendig, virker naturligvis tungt paa Landboforholdene, og mange Steder, navnlig i Jylland, hvor Gaardene næsten udelukkende drives med ugiste Folk, føles Trykket særdeles haardt. Indvandring af svenske Arbeidere har vistnok fundet Sted i temmelig stort Omfang, men kan kun for en ringe Deel afhjælpe Mangelen; man er næsten overalt nødt til at indstrække sig til de nødvendigste Arbeider og lade alle Forbe dringer, der kunne taale Opsættelse, hvile til gunstigere Tider. Det gode Efteraarsveir, og den for Kjørselsarbeide heldige Vinter har gjort, at Foraarsarbeidet vil være lettere end under sædvanlige Forhold, og gjennem Forsommeren vil man i Almindelighed nok komme uden væsentlige Forsømmelser i Arbei-

dets daglige Gang, men Høften vil blive meget besværlig, hvis ingen Forandring inden den Tid indtræder. Mange Landmænd have allerede bestilt Meiemaskiner og dette kan ikke noksom anbefales til Efterligning; man vil derved kunne reducere Karlearbejdet, hvorpaa det storter, medens svagere Mænd og Kønner kunne anvendes til Optagning og Binding. Meiemaskinerne have i det forrige Aars Høsttid vist sig saa heldige, at der ingen Twivl er om, at de maae kunne arbeide tilfredsstillende overalt, hvor ikke mange Grøster, blød Bund eller Lejseg lægge Hindringer i veien; men det kommer naturligvis an paa at have Udholdenhed fra Begyndelsen af; sjeldent gaaer en Maskine strax tilfredsstillende; Smaafeil, hidrørende fra Maskinen selv eller Betjeningen, ville altid i Begyndelsen gjøre Brugen deraf besværlig. Det er derfor saa overordentlig vigtigt, at Huusbonden selv eller hans Forvalter sætter sig saaledes ind i Maskinen Construction og dens Brug, at de ere i stand til at overvinde Folkenes Mistro mod det Nye og Ubehændighed ved Maskinenens Benyttelse. For en Meiemaskine vil altid kunne haves Anwendung paa en Gaard, selv under almindelige Forhold; megen Sæd høstes for tidlig for at fremme Arbejdet og endnu mere staaer forlænge, fordi man ikke kan overkomme at faae det meiet. Her vil Maskinen altid kunne gjøre Tjeneste, naar man lærer at bruge den rigtig. Vi ere overbeviste om, at efter den Udvikling, Maskinen nu har naaet, vilde den inden saa Aar have skaffet sig Adgang til de fleste større Landbrug, men den nuværende Tids Tryk vil vistnok bidrage til dens hurtigere Indførelse. Maskinen vil kunne erhøldes fra flere Fabrikker her i Landet, vistnok meget tilfredsstillende, men skulle Bestillingerne blive større, end disse kunne overkomme, vil man kunne forstrive dem fra England, hvorfra de kunne erhøldes næsten i ubegrændset Mængde, naar kun Bestillingen står itide.

Vi skulle som sædvanlig i Agerdyrkningssberetningen paa denne Tid af Aaret med nogle Ord omtale Agerdyrkningsforholdene i Almindelighed og de Retninger, hvori vort Agerbrug

i den nærmeste Fremtid maa gaae frem. Vistnok kan der ikke i den nuværende trækkende Krigstid være Tale om Fremstridt, da enhver Landmand maa indskrænke sig til at holde Alt gaaende, dog vil med Guds Hjælp vort Fædreland om ikke lang Tid igjen komme tilbage til fredelige Forhold, men om ogsaa Krigen ender hæderlig og, som vi haabe, heldig for os, vil den dog efterlade dybe Saar i vor økonomiske Tilstand, Gjæld, der skal betales og Ødelæggelse, der skal erstattes, som ville stille store Krav til Staten, hvilke det dog nærmest bliver Agerdyrkningens Sag middelbart eller umiddelbart at tilfredsstille. Det er derfor denne Tid, som vil følge efter Krigen og hvor mange arbejdsvante Hænder igjen haves til Raadighed, som vi nærmest tænke paa i de eftersølgende Bemærkninger.

Omdenksjøndt der ere Egne af Landet, hvor Markens Behandling endnu lader meget tilbage at ønske baade med Hensyn til Dybde og Reenhed, er det dog just ikke vort Agerbrugs svage Side; vi have gode Medskaber og de benyttes i det Hele taget ogsaa godt. Mere staarer Vandafledningen tilbage, men ogsaa i denne Henseende er der steet overordentlig store Fremstridt; Vandløbenes Regulering, som i de sidste Aar har fundet Sted næsten overalt, har i høj Grad lettet Afledning af skadeligt Vand, og Rørlegningens Fortrin erkendes overalt, hvor man har haft Lejlighed til at lære dens Virkninger at hjænde, og der vil vistnok kun være faa Egne af Landet, hvor dette ikke er Tilfældet. Hvad der mangler er Capital, og vel i mange Tilfælde ogsaa den rette Overbevisning om stillesættende Vandets Skadelighed, som bringer Landmanden til at gjøre Døppfrelser for at naae Maalset. Der draines imidlertid aarlig mange tusinde Tønder Land, og det ikke alene paa de store Gaarde, men ogsaa hos Bonderne, og det er ikke usædvanligt i mange Egne at finde Bondergaarde, der ere færdig drainede. Hyppig lader man sig imidlertid, navnlig hos de mindre Besiddere, noie med en partiel Draining, hvorfra man ikke har den tilsigtede Nytte og hvorved man kun slader Sagen; det kan ikke ofte nok gjentages, at der

ikke er noget kostbarere Arbeide end slet og ufuldstændig Draining, baade naar man sparer paa Nørdimensionerne, Afstand og Dybde og ikke er streng nok med Hensyn til Nørenes Beskaffenhed, og i alle disse Henseender begaaes mange Feilgreb, som Vedkommende dyrt komme til at bøde for. Man kan ikke mere skyde Skylden paa Mangel paa Veiledning; der er Mænd nok, der kunne paataage sig at lægge Planen til en fuldstændig og sikker Draining, men de henlyttes ikke nok, fordi man vil spare Betalingen for Planens Lægning, skjønt den er ubetydelig i Forhold til de Udgifter, man paadrager sig ved at følge en slet Plan for Arbeidet.

Hvad der er vort Ågerbrugs svage Side er Sædskiftet; derom maa man destoværre sige, at det snarere har forværret sig end forbedret sig i de senere Aar. Efterat man har holdt op at dyrke Ærter paa Grund af disses ringe Udbytté, er det nu ingenlunde sjeldent, at der selv paa forresten veldrevne Gaarde tages 4 Halmagråder efter hverandre; vel benævnes den ene Blandsæd, men hyppigt bestaaer Blandingen kun i en ringe Mængde Ærter, der inddelades i Havren, og i mange Tilfælde af Byg og Havre, som man lader modne. Man troer ved at gjøde noget bedre, at funne erstatte Jorden, hvad den liber ved de mange Halmagråder, men deri feiler man; thi viistnok kan Jorden ved tilstrækkelig Gjødning endog i mange Aar i Rad bære langstraaet Sæd, men Udbyttet bliver derefter og man faaer for ringe Virkning af sin Gjødning. Holsteen frembyder i den Henseende et Eksempel, som er værd at lægge Mærke til; der har man just fulgt denne Regel, og ved at opfordre en stor Deel af Sæden til Nøerne søgt at give Marken Erstatning for de mange paa hverandre følgende Halmagråder, og dog bliver Udbyttet i Forhold til den anvendte Gjødning kun simpelt. Vi komme herved til det, vi anse for Hovedmangelen ved vort Sædskifte, nemlig at Foderplanters Dyrkning drives i et for ringe Omfang. Bistnok afgiver Sæden et fortræffeligt Kraftfoder, men det bliver for kostbart naar det skal anvendes alene, medens det vil betale

sig godt, selv ved høie Sædpriser, naar det kun anvendes som Tillægsfoder, hvortil man kun behøver ringere Quantiteter. Vort Agerbrug vil efter vor Overbeviisning aldrig naae den rette Udvikling før Rodfrugter faae en ligesaa regelmæssig Plads i Sædfirketet, som nu Byg og Havre. Vel vide vi, at mange Landmænd, der have begyndt paa Reedyrkningen, igjen have forladt den, fordi de ikke fandt, at den betalte det dermed forbundne Arbeide, og vist er det, at Rodfrugtdyrkningen for at betale sig fordrer en Omhu, Interesse og Sagkundstab, som ingen af vore andre dyrkede Planter. Men bliver denne skjænket den, vil man ogsaa finde, at den betaler sin Plads saa godt som nogen Sædart, og den Mængde Dvægfoder, der vindes og den Forberedelse Jorden faaer til den efterfølgende Sædasgrøde skal man snart lære at paafjonne. Sædvanlig anfører man som Grund til, at Rodfrugtdyrkningen ikke kan vinde Indgang, at man savner Arbeidskraft, men det er en Indvoerding, som vi ikke kunne lade gjælde, naar der ikke er Tale om de allerslettest befolkede Egne i Landet. Thi den Arbeidskraft, Roerne forbre, er næsten altid tilstede naar man kun veed at finde den. Dvinder og Børn ville gjerne fortjene noget, naar man kun forstaaer at anvende dem paa rette Maade, og vi kjende fra alle Dele af Landet Exempler nok paa, at Sagen kan gjennemføres, naar den gribes an med Skjønsomhed og Kraft.

I nær Forbindelse hermed staaer en bedre Fodring af Dvæget. Bistnok er der i denne Henseende steet store Fremstridt, men naar man seer hen til vort Lands Udførsel af Smør og til Antallet af Mælkekør, saa vil man dog, som det er oplyst i de her i Heftet optagne Discussioner i Landhuusholdningsfelskabet, see, at paa hver Kø kun falder et Udbytte af 62 Pd. Smør, der er overmaade lidt, især naar man veed, hvormange tusinde Kør give saa overordentlig meget mere. Pladsen tillader os ikke denne Gang at gaae ind paa det saa særdeles interessante Spørgsmaal om Dvægets Fodring, men vi skulle kun fremhæve, at for at en stærk Fodring skal kunne

betale sig, maa flere Omstændigheder samle sig og navnlig en god Øvægstamme, gode Græsmarker og en indsigtfuld Behandling af Melken; i alle disse Henseender ere imidlertid særdeles mange Ting tilbage at ønske, navnlig hos de mindre Besiddere, og det kommer derfor an paa, ikke at standse ved en enkelt Side af Sagen, men øøge at bringe alle disse Forhold samtidig frem. Dertil maae navnlig de økonomiske Selstabber kunne bidrage saare meget, og disse Beslutninger have derfor en Pligt at opfylde ved paa forskjellige Maader at virke for Øvægavlens Fremme og Øvægprodukternes Forædling.

Om Anvendelsen af kunstig Gjødning og kunstige Hoderarter var meget at sige; vi skulle kun indskrænke os til den bemærkning, at det danske Monarchi endnu udfører 20 Mill. Pd. Ølieflager og 64½ Mill. Pd. Been aarlig. At vort Øvæg og vor Jordbund med stor Fordeel bør kunne benytte begge Dele, behøver intet Bevis. At Anvendelsen er tiltaget, viser den afgangende Udførsel, men man seer, at her endnu er en viid Bei for Fremstridt.

Vi skulle sluttelig meddele Udbryttet af Hold saaledes som det er os opgivet i Tønder paa Tønde Vand og efter hollandsk Vægt. Paa Grund af den sjældelige Besættelse havne vi imidlertid Efterretninger fra den største Deel af Slesvig.

Nordlige Deel af Frederiksborg Amt: Hvede 10—12 Tdr. til 127 Pd., Rug 13—14 Tdr. til 125 Pd., Byg 14—16 Tdr. til 112—113 Pd., Havre 18—20 Tdr. til 84—86 Pd.; hvide Ærter 9 Tdr., blakfede Ærter indtil 15 Tdr. og Raps 14 Tdr.

Hørsholmegnen: Hvede 10—11 Tdr. til 126—130 Pd., Rug 12—16 Tdr. til 123—126 Pd., Byg 12—15 Tdr. til 112—116 Pd. og Havre 14—16 Tdr. af meget forskjellig Vægt, dog mest let. De blakfede Ærter gav et meget simpelt Udbrytte.

Frederiksundegnen: Hvede 8 Tdr. til 124 Pd., Rug 10 Tdr. til 120 Pd., Byg 12 Tdr., 2rad. til 110 Pd. og 6rad. til 104—106 Pd. og Havre 14 Tdr. til 86—88 Pd.

Egnen mellem **Holbek** og **Kallundborg**: Hvede 12—14 Tdr. til 122—128蒲., Rug 12—14 Tdr. til 112—116蒲., Bøg 12—14 Tdr., 2rad. til 110—115蒲. og 6rad. til 102—108蒲., Havre 14—16 Tdr. til 80—85蒲. og Erter 10 Tdr.

Kallundborgegnen: Hvede 8—12 Tdr. til 123—128蒲., Rug 10—14 Tdr. til 120—124蒲., Chevalierbøg 10—12 Tdr. til 110—115蒲., 2rad. Bøg 8—10 Tdr. til 109—112蒲. 6rad. Bøg 8—12 Tdr. til 103—104蒲., Havre 10—14 Tdr. til 82—84蒲., Erter 6—8 Tdr. af mindre god Be-staffenhed.

Sydvestlige Deel af Holbek Amt: Hvede 10—13 Tdr. til 124—128蒲., Rug 11—14 Tdr. til 118—124蒲., Bøg 10—13 Tdr. til 110—114蒲., Havre 12—18 Tdr. til 80—90蒲.

Slagelseegnen: Hvede 13—14 Tdr. til 125蒲., Rug 13—14 Tdr. til 120蒲., Bøg 14—15 Tdr. til 112蒲. og Havre 16—20 Tdr.

I Egnen mellem **Noeskilde** og **Kjøge**: have Holdene paa en stor, velbreven Gaard været: 12—13 Tdr. Hvede til 126—127蒲., 16—17 Tdr. Rug til 124蒲., 13 Tdr. Bøg til 110—111蒲. og 22 Tdr. Havre, men der er Steber i Egnen hvor Hvede og Bøg kun have givet 7—8 Tdr. uden at nogen egentlig Grund dertil kan angives.

Egnen mellem **Kjøge** og **Rønneude**: Hvede 9 Tdr. til 126—127蒲., Rug 10—11 Tdr. til 122—124蒲., Bøg 11 Tdr. til 111—112蒲., Havre 12 Tdr. til 78—80蒲. og Erter 6 Tdr.

Stevnssherred: Hvede 11—12 Tdr. til 128—130蒲., Rug 12—14 Tdr. til 124—126蒲., Bøg 12—14 Tdr. til 112—116蒲., Havre 12—14 Tdr. til 80—85蒲. og Erter 6—10 Tdr.

Præstøegnen: Hvede 10—12 Tdr. til 120—130蒲., Rug 9—10 Tdr. til 118—120蒲., Bøg 12—13 Tdr. til 111—113蒲. og Havre 12—14 Tdr. til 82—86蒲.

Egnen mellem Ringsted og Næstved: Hvede 12—15 Tdr. til 126—132蒲., Rug 15—18 Tdr. til 120—126蒲., Byg 12—15 Tdr. til 110—116蒲., Havre 17—20 Tdr. til 75—85蒲. og Ørter 10—12 Tdr.

Egnen mellem Næstved og Borbjergborg: Hvede 10 Tdr. til 128蒲., Rug 12 Tdr. til 120蒲., Byg 10 Tdr. til 120蒲. og Havre 12 Tdr.

Samsø: Holdene anslaaes til 8—10 Tdr. i Gjennemsnit af alle Kornsorter, Hvede til 128蒲., Rug til 122蒲., Chevalierbygget til 112—114, alm. 2rad. Byg fun til 106—108蒲. og Havre til 83蒲.

Ostlige Møen: Hvede 12—14 Tdr. til 126—130蒲., Rug 12—14 Tdr. til 120蒲., Byg 12—14 Tdr. til 110—114蒲., Havre 13—16 Tdr. til 80—82蒲. og Ørter paa gode dertil passende Jorder 10 Tdr.

Vestlige Møen: Hvede 11—12 Tdr. til 126—128蒲., Rug 11—12 Tdr. til 118—122蒲., Byg 12—13 Tdr. til 110—114蒲., Havre 16—20 Tdr. til 78—84蒲., Ørter 8—10 Tdr. og Bonner 12 Tdr.

Ostlige Falster: Hvede 10—12 Tdr. til 124—130蒲., Rug 10—13 Tdr. til 120—127蒲., Byg 10—17 Tdr. til 110—115蒲., Havre 12—16 Tdr. og Ørter 9—11 Tdr.

Vestlige Falster: Hvede 8—12 Tdr. til 126—132蒲., Rug 15—16 Tdr. til 118—122蒲., Byg 11—12 Tdr. til 110—118蒲., Havre 15—16 Tdr. til 80—82蒲. og Ørter 9—10 Tdr.

Sydlige Falster: Hvede 11—12 Tdr. til 128—129蒲., Byg 11—12 Tdr. til 113蒲., Havre 16—20 Tdr., Ørter 11—14 Tdr. og Bonner 15—17 Tdr.

Sørhjøbingegnен: Hvede 12 Tdr. til 128蒲., Rug 10 Tdr. til 122蒲., Byg 12 Tdr. til 111蒲., Havre 14 Tdr. til 76蒲. og Ørter 10 Tdr.

Nordbyggnen: Hvede 12—20 Tdr., Rug 14—15 Tdr., Byg 12—20 Tdr., Havre 10—16 Tdr. og Ørter 7—11 Tdr., Bægten er ikke angivet.

Vestlige Laaland: Hvede 10 Tdr. til 126—128蒲., Rug 11—12 Tdr. til 120—123蒲., Byg 10—11 Tdr. til 110—112蒲., Havre 10—12 Tdr. til 73—76蒲. og Erter 6 Tdr.

Nordlige Langeland: Hvede 9—12 Tdr. til 124—128蒲., Rug 10—12 Tdr. til 118—120蒲., Byg 12—16 Tdr. til 110—116蒲., Havre 15—18 Tdr. til 80蒲. og Erter 10—11 Tdr.

Sydlige Langeland: Hvede 9—10 Tdr. til 130蒲., Rug 12 Tdr. til 122蒲., Byg 12—14 Tdr. til 112蒲. og Erter 10 Tdr.

Taainge: Hvede 8—12 Tdr. til 126—130蒲., Rug 12—14 Tdr. til 118—122蒲., 2rad. Byg 10—14 Tdr. til 110—116蒲., 6rad. Byg 12—16 Tdr. til 105—108蒲., Havre 12—16 Tdr. til 78—82蒲. og Erter 8—12 Tdr.

Egnen mellem Svendborg og Odense: Hvede 10—12 Tdr. til 124—128蒲., Rug 8—10 Tdr. til 120蒲., 2rad. Byg 10 Tdr. til 110—112蒲., 6rad. Byg 10 Tdr. til 105蒲., Havre 10—14 Tdr. til 80蒲., Erter 8—10 Tdr. til 126—132蒲. og Boghvede 3—4 Tdr. til 100—102蒲.

Den nordfynske Slette: Hvede 8—10 Tdr. til 122—124蒲., Rug 12—15 Tdr. til 120—122蒲., Byg 10—11 Tdr. til 108—110蒲.

Bissenbergegnen: Hvede 9 Tdr. til 123蒲., Rug 11—12 Tdr. til 120蒲., Byg 11 Tdr. til 110蒲. og Havre 14 Tdr. til 79蒲.

Affenseggen: Hvede 8—9 Tdr. til 120—125蒲., Rug 10 Tdr. til 122—123蒲., Byg 18 Tdr. til 110—116蒲. og Havre 15 Tdr. til 80—84蒲.

Bensyssel: Rug 9 Tdr. til 116—118蒲., Byg 8 Tdr. til 90—95蒲. og Havre 9—10 Tdr. til 70—80蒲.

Hanherrederne: Rug 9 Tdr. til 104—114蒲., 2rad. Byg 8 Tdr. til 100—104蒲. og Havre 10 Tdr. til 70—78蒲.

Mors: Hvede 10 Tdr. til 119蒲., Rug 14 Tdr. til 112蒲., Byg 14 Tdr., 2rad. til 107蒲. og 6rad. til 99蒲., Havre 16—17 Tdr., hvid til 78蒲. og graa til 69蒲.

Salling: Hvede og Rug 8—10 Tdr., Rugen til 115蒲., 2rad. Byg 8—10 Tdr. til 108—112蒲., 6rad. Byg 10 Tdr. til 10—12 Tdr. til 100蒲. og Havre 10—15 Tdr. til 80—86蒲.

Holstebroegnen: Rug 4—10 Tdr. til 115—120蒲., 2rad. Byg 8—10 Tdr. til 108—110蒲., 6rad. Byg 10 Tdr. til 96—100蒲., guul Havre 10 Tdr. til 80—85蒲., graa Havre 12 Tdr. til 70—76蒲. og Boghvede 4—10 Tdr.

Ringkjøbingegnен: Hvede 8—11 Tdr., Rug 6—10 Tdr. til 115—120蒲., Byg 6—10 Tdr. til 100—110蒲. og Havre 5—11 Tdr.; Boghvede mislykket.

Egnen mellem Ringkjøbing og Barde: Rug 6 Tdr. til 123蒲., 6rad. Byg 6—7 Tdr. til 103—104蒲., Havre 8—9 Tdr. til 78—79蒲.

Biborgegnen: Hvede 7—8 Tdr. til 123—125蒲., Rug 8 Tdr. til 115蒲., Byg 10 Tdr. til 108蒲., Havre 10 Tdr. til 82蒲., Ørter 8 Tdr. til 125蒲. og Boghvede 5—6 Tdr. til 96蒲.

Lysgaardsherred: Brun Hvede 9—11 Tdr. og Manchestervede 5—7 Tdr. til 118—127蒲., Rug 8—12 Tdr. til 118—122蒲., Byg 8—10 Tdr., 2rad. til 106—111蒲. og 6rad. til 90—101蒲., Havre 10—12 Tdr. til 70—85蒲., Boghvede mislykket.

Hammerumherred: Rug 7 Tdr. til 118蒲., Byg 7 Tdr., 6rad. til 100蒲., Havre 8 Tdr. til 70蒲.; Boghvede høist forskjellig.

Silkeborgegnen: Hvede 7 Tdr. til 125蒲., Rug 5—6 Tdr. til 115蒲., Byg 7 Tdr., 2rad. til 105蒲. og 6rad. til 96蒲., Havre 10 Tdr. til 72蒲., Ørter 8 Tdr. og Boghvede 8 Tdr.

Lægstøregnen: Hvede 7 Tdr. til 120蒲., Rug 7 Tdr. til 114蒲., Byg 8 Tdr., 2rad. til 108—112蒲., Græd. til 100蒲., Havre 9 Tdr. til 75—80蒲.

Aalborgegnen: Hvede 10 Tdr. til 124蒲., Rug 10 Tdr. til 118蒲., Byg 12 Tdr., 2rad. til 110—112蒲. og Græd. til 100—104蒲., Havre 15 Tdr. til 75蒲.

Mariageregnen: Rug 8—10 Tdr. til 118—124蒲., Byg 9 Tdr. til 100—108蒲. og Havre 9—10 Tdr. til 78—84蒲.

Nordøstlige Deel af Randers Amt: Hvede 10—12 Tdr. til 125—126蒲., Rug 10—12 Tdr. til 112—115蒲., Byg 8—12 Tdr. til 104—106蒲. og Havre 12—15 Tdr. til 84—86蒲.

Randersregnen: Hvede 8 Tdr. til 122蒲., Rug 8 Tdr. til 118—120蒲., Byg 8 Tdr. til 110—112蒲., Havre 12 Tdr. til 75—80蒲., Boghvede 10 Tdr.

Grenaaegnen: Hvede 8—12 Tdr. til 120—126蒲., Rug 6—10 Tdr. til 116—124蒲., Byg 6—12 Tdr. til 108—112蒲., Havre 8—14 Tdr. til 80—86蒲., Ørter 6—8 Tdr. og Boghvede mislykket.

Aarhuusegnen: Hvede 9—13 Tdr. til 118—128蒲., Rug 10—15 Tdr. til 110—122蒲., Byg 10—14 Tdr. til 105—113蒲., Havre 12—16 Tdr. til 70—84蒲., Ørter meget forskjellige.

Frijsenborgegnen: Hvede 9—10 Tdr. til 124—125蒲., Rug 9—10 Tdr. til 120—121蒲., Byg 11—12 Tdr. til 108—109蒲., Havre 16—18 Tdr. til 78—80蒲.

Egnen mellem Horsens og Veile: Hvede 10—12 Tdr. til 124—126蒲., Rug 10—12 Tdr. til 116—120蒲., Byg 11—13 Tdr. til 110—112蒲., Havre 14—16 Tdr. til 80—84蒲. og Ørter 9—11 Tdr.

Egnen mellem Ribe og Lønder: Hvede 11 Tdr. til 124—128蒲., Rug 6—10 Tdr. til 116—120蒲., Byg 10—14 Tdr. til 100蒲. og Havre 12—16 Tdr.

Als: Hvede 11—13 Tdr. til 127—130蒲., Rug 9—11 Tdr. til 118—121蒲., Byg 12—14 Tdr., Græd. til 104—106蒲. og 2rad. til 112—115蒲., Havre 14—16 Tdr. til 80—86蒲. og derover, Boghvede 8—9 Tdr. til 100—104蒲. og Ørter 7—10 Tdr.

Bornholm: Hvede 10—11 Tdr. til 125蒲., Rug 11 Tdr. til 123蒲., Byg 10 Tdr. til 109蒲., gul Havre 12 Tdr. til 80蒲. og graa Havre 11 Tdr. til 68蒲.